

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า
อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

๑. บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติ มิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติ มิชอบได้

องค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่ง ได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาก็จะน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้า ไว้แล้ว

๒.๑ วัตถุประสงค์

๒.๑.๑ เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต

๒.๑.๒ ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริตและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒.๑.๓ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้

๒.๑.๔ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๒ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

๒.๓ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดสิ่งที่มีประวัต้อยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก

Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาแส้นั้นแก่ ผู้บริหาร

Preventive...

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสูญเสียต่อการกระทำผิดในส่วน พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่า ทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริต เข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปราม ล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการ ล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๔ ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการ

บริหาร

จัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓. การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า ได้ทำการคัดเลือก กระบวนการ การยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร , กระบวนการการจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online และโครงการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและการลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิด เหตุการณ์ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความ เสี่ยงนั้น

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๑ กระบวนการการยื่นคำขออนุญาต ก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด(Likelihood)

เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด(Likelihood)	
๖	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ต่อปี
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. เกณฑ์ผลกระทบ...

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓ ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานปลาง (๕ × ๑ = ๕)	สูง (๕ × ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ × ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ × ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ × ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ × ๑ = ๔)	ปานปลาง (๔ × ๒ = ๘)	สูง (๔ × ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ × ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ × ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ × ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ × ๒ = ๖)	สูง (๓ × ๓ = ๙)	สูง (๓ × ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ × ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ × ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ × ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ × ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ × ๔ = ๘)	สูง (๒ × ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ × ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ × ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ × ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ × ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ × ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงทุจริต

	สีเขียว	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับต่ำ (๑ - ๔ คะแนน)
	สีเหลือง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
	สีส้ม	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
	สีแดง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ - ๒๕ คะแนน)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุนายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงานการยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร (ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต) โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริตค้นหาจากความเสียหายที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิด หรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

การจัดทำมาตรการ...

**การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
กระบวนการยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙**

.....

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลง/รื้อถอนอาคาร มาทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อสร้างมาตรการในการป้องกัน และการลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ในการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

ระดับ	คำอธิบาย
	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้ความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิภาพการควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

แบบรายงานเสนอความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน

กระบวนการ/ โครงการ	ชื่อความเสี่ยง	ชื่อหน่วยงาน	ประเภทหน่วยงาน	ด้านประเภทความเสี่ยง
กระบวนการ	การยื่นคำขออนุญาต ก่อสร้าง/ตัดแปลง/ หรือถอนอาคาร	อบต. หมากรุกน้ำ	องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่ เกี่ยวข้องกับกาพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

โอกาส/ผลกระทบ	๑	๒	๓	๔	๕
โอกาส (Likelihood)	เหตุการณ์ไม่มามีโอกาส เกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้ง ขึ้นไป ต่อปี
ผลกระทบ (Impact)	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับต่ำมาก	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับต่ำ	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับปานกลาง	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับสูง	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับสูงมาก

แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับขั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (LxI)		ระดับความเสี่ยง
				Likelihood	Impact	
กระบวนการอื่น คำขออนุญาต ก่อสร้าง/ตัดแปลง/ รื้อถอนอาคาร	๑	เจ้าหน้าที่รับคำขอ อนุญาตก่อสร้าง/ ตัดแปลง/ รื้อถอนอาคาร				
	๒	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ หลักฐานที่เกี่ยวข้อง				
	๓	เสนอผู้บังคับบัญชา พิจารณา	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับ เงิน ทรัพย์สินหรือ ผลประโยชน์อื่นใด กับ ผู้มาติดต่อเพื่อแลกกับ การอนุญาตก่อสร้าง/ ตัดแปลง/รื้อถอน อาคาร	๑	๔	ต่ำ
	๔	แจ้งผู้ยื่นคำร้อง				

แบบรายงานการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
เสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณา	เจ้าหน้าที่ที่มีการรับเงินทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใด กับผู้มาติดต่อเพื่อแลกกับการอนุญาตก่อสร้าง/ดัดแปลง/รื้อถอนอาคาร	ต่ำ	๑. จัดทำคู่มือประชาชน เรื่อง การพิจารณาอนุญาต ออกใบอนุญาต/ออกใบรับรอง ตาม พรบ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน ๒. จัดทำผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน ๓. จัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส ๔. มีช่องทางร้องเรียนการทุจริต	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙	ไม่มี	กองช่าง อบต.หมากหญ้า

แบบรายงาน...

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๒ กระบวนการทางการเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online ขององค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด(Likelihood)

เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด(Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ต่อปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓ ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕×๑=๕)	สูง (๕×๒=๑๐)	สูงมาก (๕×๓=๑๕)	สูงมาก (๕×๔=๒๐)	สูงมาก (๕×๕=๒๕)
๔	ต่ำ (๔×๑=๔)	ปานกลาง (๔×๒=๘)	สูง (๔×๓=๑๒)	สูงมาก (๔×๔=๑๖)	สูงมาก (๔×๕=๒๐)
๓	ต่ำ (๓×๑=๓)	ปานกลาง (๓×๒=๖)	สูง (๓×๓=๙)	สูง (๓×๔=๑๒)	สูงมาก (๓×๕=๑๕)
๒	ต่ำ (๒×๑=๒)	ต่ำ (๒×๒=๔)	ปานกลาง (๒×๓=๖)	ปานกลาง (๒×๔=๘)	สูง (๒×๕=๑๐)
๑	ต่ำ (๑×๑=๑)	ต่ำ (๑×๒=๒)	ต่ำ (๑×๓=๓)	ต่ำ (๑×๔=๔)	ปานกลาง (๑×๕=๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงทุจริต

	สีเขียว	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับต่ำ (๑ - ๔ คะแนน)
	สีเหลือง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
	สีส้ม	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
	สีแดง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ - ๒๕ คะแนน)

การประเมินความเสี่ยง...

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงานการจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการงานการจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online

ขององค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

.....

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการงานการจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online มาทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อสร้างมาตรการในการป้องกัน และการลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ในการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

ระดับ	คำอธิบาย
	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิภาพการควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

แบบรายงาน...

แบบรายงานเสนอความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน

กระบวนการ/โครงการ	ชื่อความเสี่ยง	ชื่อหน่วยงาน	ประเภทหน่วยงาน	ด้านประเภทความเสี่ยง
กระบวนการ การจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online		อบต. หมากหญ้า	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงทุจริตใน ความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

โอกาส/ผลกระทบ	๑	๒	๓	๔	๕
โอกาส (Likelihood)	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกา เกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้ง ขึ้นไป ต่อปี
ผลกระทบ (Impact)	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับต่ำมาก	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับต่ำ	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับปานกลาง	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับสูง	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับสูงมาก

แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับชั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (LxI)		ระดับความเสี่ยง
				Likelihood	Impact	
กระบวนการจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online	๑	การจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online	ผู้รับผิดชอบมีการแอบใช้รหัส User ID และ Password เข้าสู่ระบบ และดำเนินการถอนเงินจากบัญชีธนาคารผ่านระบบ KTB Corporate Online	๒	๒	ต่ำ

แบบรายงานการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
การจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online	ผู้รับผิดชอบมีการแอบใช้รหัส User ID และ Password เข้าสู่ระบบ และดำเนินการถอนเงินจากบัญชีธนาคารผ่านระบบ KTB Corporate Online	ต่ำ	๑. จัดทำคำสั่งมอบหมายงานและกำหนดผู้ถือรหัสผ่านอย่างชัดเจน ๒. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม การทำงานอย่างใกล้ชิด มีการตรวจทานทุกขั้นตอน ๓. จัดทำสถานะการเงินให้เป็นปัจจุบัน และเสนอผู้บังคับบัญชาทราบทุกวัน	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕	ไม่มี	กองคลัง อบต.หมากหญ้า

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๓ โครงการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วง ขององค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด(Likelihood)

เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด(Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ต่อปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓ ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ × ๑ = ๕)	สูง (๕ × ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ × ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ × ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ × ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ × ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ × ๒ = ๘)	สูง (๔ × ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ × ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ × ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ × ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ × ๒ = ๖)	สูง (๓ × ๓ = ๙)	สูง (๓ × ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ × ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ × ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ × ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ × ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ × ๔ = ๘)	สูง (๒ × ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ × ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ × ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ × ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ × ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ × ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (๑ - ๔ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๕ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ - ๒๕ คะแนน)

การประเมิน...

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของโครงการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

โครงการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง

ขององค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

.....

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลหมากหญ้า ได้ทำการคัดเลือกโครงการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง มาทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อสร้างมาตรการในการป้องกัน และการลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ในการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

ระดับ	คำอธิบาย
	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหะหลวมและไม่มีประสิทธิภาพการควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

แบบรายงานเสนอความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน

กระบวนการ/โครงการ	ชื่อความเสี่ยง	ชื่อหน่วยงาน	ประเภทหน่วยงาน	ด้านประเภทความเสี่ยง
โครงการ จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วง	อบต. ทมากหญ้า	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงทุจริตใน ความโปร่งใสของการใช้จ่าย งบประมาณและการบริหาร

โอกาส/ผลกระทบ	๑	๒	๓	๔	๕
โอกาส (Likelihood)	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกา สเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้ง ขึ้นไป ต่อปี
ผลกระทบ (Impact)	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับต่ำมาก	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับต่ำ	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับปานกลาง	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับสูง	กระทบต่อความเชื่อมั่น ของสังคมระดับสูงมาก

แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (LxI)		ระดับ ความเสี่ยง
				Likelihood	Impact	
โครงการจัดหา ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วง	๑	การกำหนดขอบเขต ของงาน (Terms of Reference: TOR)	๑. กำหนดคุณสมบัติของ ประโยชน์ให้กับผู้ขายรายใดราย หนึ่งโดยเฉพาะ ๒. การกำหนดเงื่อนไขในข้อเสนอ ด้านเทคนิคที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ยื่น รายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ	๒	๓	ปานกลาง
	๒	การตรวจพิจารณา เอกสารในการยื่น ข้อเสนอของ ผู้ประกอบการ	คณะกรรมการฯ อาจใช้ดุลยพินิจ เอื้อประโยชน์ในการตรวจเอกสาร เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขายรายใด รายหนึ่งโดยเฉพาะ	๒	๒	ต่ำ
	๓	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการฯ อาจรับสินบนเพื่อ แลกกับการใช้ดุลยพินิจเอื้อ ประโยชน์ในการตรวจรับครุภัณฑ์ คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง บางรายการที่สามารถพิสูจน์ยาก ให้กับผู้ยื่นรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ	๑	๒	ต่ำ

ขั้นตอน	ประเด็น ความเสี่ยง	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
การกำหนด ขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR)	๑. กำหนดคุณสมบัติอาจเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้ขายรายใด รายหนึ่งโดยเฉพาะ ๒. การกำหนดเงื่อนไข ข้อเสนอด้านเทคนิคที่เป็น ประโยชน์ต่อผู้ยื่นรายใดราย หนึ่งโดยเฉพาะ	ปานกลาง	๑. ศึกษาเปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างจาก หน่วยงานอื่นที่มีภารกิจใกล้เคียงกัน ๒. ตรวจสอบเอกสารในการจัดซื้อจัดจ้างให้ เป็นไปตามข้อกำหนดของ พรบ.การจัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙	ไม่มี	กองคลัง อบต.หมากหญ้า
การตรวจ พิจารณาเอกสาร ในการยื่น ข้อเสนอของ ผู้ประกอบการ	คณะกรรมการฯ อาจใช้ดุลย พินิจเอื้อประโยชน์ในการ ตรวจเอกสารเพื่อเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้ขายรายใด รายหนึ่งโดยเฉพาะ	ต่ำ	๓. ตรวจสอบเอกสารในการจัดซื้อจัดจ้างให้ เป็นไปตามข้อกำหนดของ พรบ.การจัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยจัดทำรายการเพื่อตรวจสอบ ก่อนนำส่งฝ่ายพัสดุ			
การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการฯ อาจรับ สินบนเพื่อแลกกับการใช้ดุลย พินิจเอื้อประโยชน์ในการ ตรวจรับครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และ อุปกรณ์ต่อพ่วงบาง รายการที่สามารถพิสูจน์ยาก ให้กับผู้ยื่นรายใดรายหนึ่ง โดยเฉพาะ	ต่ำ				